

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Grecya. — Azya. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Sprawy krajowe.

Wiedeń, 2. stycznia. Na odbytem dnia 1. b. m. na mocy Najwyższego patentu z 21. marca 1818 — 263ciem (78. uzupełniającym) losowaniu dawniejszego długu państwa wyciągnięto seryę nr. 456.

Serya ta zawiera eraryalne obligacye czeskich stanów po 4 pCt. nr. 164.856 z trzydziestą drugą częścią sumy kapitałowej; następnie.

Eraryalne obligacye czeskich stanów liwerunku *in natura* z r. 1810 po 5 procent, od nr. 3503 do 4359, tudzież eraryalne obligacye czeskich stanów z lat 1758 do 1778, których jeszcze nie puszczono w obieg, po 4 pCt., od nr. 71 do 4539 w ogółowej kwocie kapitałowej 1,050.266r. 21³/₄k., a w procentowej kwocie według zmniejszonej stopy 24.777r. 7³/₄k.

Zawarte w tej seryi pojedyncze numera obligacyi będą ogłoszone później w osobnym spisie.

Następnie przedsięwzięto tego samego dnia dwudzieste losowanie pożyczki z roku 1834, w kwocie 25,000.000r.

Nakoniec wyciągnięto na odbytem również tego samego dnia pierwszym losowaniu, wydanych dla wykupienia Oedenbursko-Wiedeńsko-Neustadzkiej kolei żelaznej obligacyi długu państwa seryę C, w której są zawarte wszystkie tą literą oznaczone obligacye długu państwa.

Hiszpania.

(Rozruchy po miastach.)

Gazeta Madrycka z 24. stycznia donosi: Według nadesłanych dniem wprzód depeszy telegraficznych zaburzona była w Saragocie spokojność z rozruchem robotników przy warstatach okrętowych; ale zebrana z własnej ochoty gwardya narodowa, wsparta przez władze publiczne, przywróciła porządek. *Espana* pisze o tem: 130 robotników, pod wodzą zbrojnych ludzi, ruszyło śród odgłosu trąby rąbać drzewo w przyległej okolicy miasta, przytem grozili rozstawionym stróżom i opierali się władzy publicznej, i jak donosiła pierwsza depesza z Saragoty, rozbroili kilku gwardzistów narodowych, a deputacya władzy miejskiej odjechała do Madrytu. — Następnie donosi *Espana*: „Prawie wszystkie znaczniejsze miasta prowincyi były widownią mniejszych lub większych rozruchów, które w części wymagały wystąpienia wojska. Do Rondy, gdzie buntownicy mieli zamordować burmistrza, odeszły dnia 17. z Malagi wojska i milicya narodowa.“

Anglia.

(Treść późniejszych rozpraw parlamentarnych.)

Do *Indep. belge* telegrafują z Londynu z d. 30. stycznia o god. 2 zrana: W ciągu debaty oskarżał Gladstone lorda Russlla o dwuznaczną politykę i bronił administracyi księcia Newcastle. — Sidnej Herbert zaprzeczał, jakoby wojska angielskie pod Sebastopolem cierpiały w tym stopniu, jak przytoczono. — D'Israeli mówił głównie przeciw lordowi Russell nazywając jego postępowanie nielojalnem i pełnem intryg. Russell odpierał ten atak. — Lord Palmerston oświadczył, że przeciw księciu Newcastle niesprawiedliwie postąpiono. — Rezultat głosowania przyjęto hucznie oklaskami.

(W. Z.)

(Głos publiczny za lordem Lansdowne. — Wniosek pana Roebuck przewyższył oczekiwania.)

Londyn, 30. stycznia. *Morning Chronicle* zapowiedział już przeszłej soboty, że lord Aberdeen, na wypadek gdyby terażniejsze ministeryum upadło, polecił królowej lorda Lansdowne jako osobę, która w terażniejszym składzie rzeczy powołana jest utworzyć nową

administracyę. Rzeczywiście stanowi lord Lansdowne przez swój wiek, swą sławę i powszechny szacunek narodu, bardzo naturalny węzeł między wszystkimi frakcyami barwy liberalnej. Tylko na wypadek gdyby się lord Lansdowne wzbraniał utworzyć nowy gabinet, powołano by lorda Palmerstona.

Ogromna większość przy głosowaniu nad wnioskiem pana Roebuck przewyższyła wszelkie oczekiwania. Przerywanie posiedzeń, na których dyskutowano nad tą mocją, było, według zdania dziennika *Constitutionnel*, zgubnem dla ministerstwa. Torysowie wahali się w pierwszej chwili, ale w końcu głosowali „en masse“ przeciw rządowi. Także wzburzenie ludu, które się na wiadomość o wystąpieniu lorda John Russell z gabinetu objawiało w licznych demonstracyach, wywarło wielki wpływ na wielu deputowanych, którzy się pierwotnie chcieli wstrzymać od głosowania, ale w obec usposobienia opinii obawiali się niechęci swych komitentów. (Abb. W. Z.)

Francya.

(Monitor o traktacie z Piemontem.)

Paryż, 29. stycznia. Monitor donosi: Jakiśmy już donieśli według depeszy telegraficznej podpisał rząd piemoncki dnia 26. b. m. przystąpienie do traktatu zawartego dnia 10. kwietnia między Anglią a Francją ku obronie państwa ottomańskiego i równowagi europejskiej. Dwie dodatkowe konwencye regulują szczegółowe punkta. Całość tych układów otrzyma za kilka dni potwierdzenie parlamentu piemonckiego. Z przyjęcia jakiego doznał ten traktat w gabinecie turyńskim, można było zaraz wnosić, że ten gabinet niebędzie ostatnim, co do niego przystępuje. Oprócz tego wypadało dostojnemu Domowi Sabadzkiemu, niezamykać się w bozowocnej neutralności, gdy został wezwany brać czynny udział w debacie nad kwestyą, która tak blisko obchodzi wszystkie państwa europejskie. 15.000 doborowego wojska sardyńskiego uda się przeto na widownię wojny, by podzielać trudy i chlubę zaszczytnej walki. To postanowienie piemonckiego rządu jest szlachetnym przykładem dla wszystkich, którzyby w miarę swych sił przyczynić się chcieli do przywrócenia pokoju na mocnych i trwałych podstawach. (W. Z.)

(Książę Napoleon wrócił do Paryża.)

Paryż, 29. stycznia. Monitor donosi, że książę Napoleon i ojciec jego, książę Hieronim przybyli wczoraj do Palais Royal. Tak podczas przybycia księcia Napoleona, jakoteż w ciągu całej podróży jego aż do Paryża nie odbywały się żadne urzędowe uroczystości przyjęcia. (W. Z.)

Szwajcarya.

(Szwajcarski pułkownik Bontems wezwany objąć dowództwo angielskiej legii cudzoziemskiej)

Berna, 29. stycznia. O angielskiej legii cudzoziemców zamyślają już także na seryo. Rząd angielski ofiarował federacyjnemu pułkownikowi Karolowi Bontems z Orbe w kantonie Waadt, jednemu z najdzielniejszych szwajcarskich oficerów sztabu jeneralnego, posadę jenerał-lejtnanta przy mającej się utworzyć legii. Do dnia wczorajszego nie podał jeszcze p. Bontems o dymisyę ze sztabu federacyjnego, co nastąpić musi jeszcze przed końcem bieżącego miesiąca, jeżeli nie ma być związany na cały rok bieżący; dzisiaj jednak słyhać za rzecz pewną, że skłania się przyjąć to zaszczytne wezwanie. Pan Bontems należący w sprawach polityki do stronnictwa konserwacyjnego kształcił się wojskowo w służbie francuskiej; przez wystąpienie jego poniesie armia federacyjna dotkliwą stratę. (A. a. Z.)

Włochy.

(Traktat z Francją podpisany. — Słabość księcia Genuy.)

Monitor donosi pod dniem 27. stycznia z Turynu: Wczoraj podpisano traktat przymierza z Francją i Anglią, równie jak dwie konwencye dodatkowe.

O stanie zdrowia księcia Genuy ogłoszono następujący buletyn: Zapalenie organów oddechowych, na które cierpi od kilku miesięcy Jego królewicz. Mość księcia Genuy, przybrało od dwunastu dni gwałtowniejszy charakter; choroba rzuciła się najszczególniej na błąnę po prawym boku i sprawiła w tej stronie mocny ból i gorączkę. Zaziębienie i cierpienia umysłowe spowodowały to pogorszenie. Spieszoną kuracyą powiodło się usunąć to pogorszenie i złagodzić poniekąd dawniejsze symptoma.

(Ogłoszenie izbom traktatów zawartych.)

Turyn, 1. lutego. Wczoraj zwołano drugą Izbę dla udzielenia następujących uwiadomień ze strony prezydenta ministrów i ministra spraw zewnętrznych:

Dwa traktaty handlu i żeglugi zawarte z Peru i z Portą wysoką, konwencya pocztowa z Parmą, przystąpienie do angielsko-francuzkiego przymierza z 10. kwietnia 1854, konwencya wojskowa z wielką Brytanią i Francją, konwencya dodatkowa względem zaciągnięcia pożyczki z Anglią i inne jeszcze rozporządzenia.

(A. B. W. Z.)

Niemce.

(Bawarya występuje w pośrednictwie.)

Frankfurt, 31. stycznia. *Frankf. Postztg.* zawiera następujące sprostowanie: „Wiadomości że na wczorajszym posiedzeniu połączonych wydziałów przyjęty został wniosek Prus i państw średnich, jest niedokładna; albowiem nie Prusy, lecz Bawarya wniosła propozycję pośredniczącą. Prusy przystąpiły do niej, to samo uczyniły także państwa średnie z których Hanower i wielkie księstwo Heskie głosowały z Austrią. Austria z swej strony przystąpiła także do bawarskiego wniosku.“

Także do dziennika *Dresd. Journ.* piszą z Frankfurtu pod dniem 30. stycznia: „Jakkolwiek nic jeszcze pewnego niewiadomo o układach połączonych wydziałów w kwestyi mobilizacji, zapewniają jednak, że obadwa wydziały porozumiały się względem wspólnej uchwały tej treści, ażeby zaproponować uzbrojenie głównych kontyngensów w ten sposób, iżby w razie późniejszego przyjęcia uchwały względem mobilizacji, cała ta siła zbrojna mogła być ustawiona w przeciągu czterech dni.“

(A. B. W. Z.)

(Projekt względem uchylania obcych pieniędzy papierowych.)

Berlin, 30. stycznia. Połączone komisje izby drugiej finansowej, przemysłu i handlu przedłożyły sprawozdanie o projekcie do ustawy względem zakazu płacenia obcemi papierowemi pieniędzmi. Na odbytej niedawno naradzie nad potrzebą takiej ustawy, uznano ze wszęch stron, że coraz bardziej wzmagający się obieg obcych pieniędzy papierowych prowadzi za sobą różne niedogodności, które na mniejsze kwoty na targowicy i w handlu drobiazgowym najszerzej wpływ wywierają. Dla uchylenia tych niedogodności nie było zgody w zdaniach pod względem stosowności lub niestosowności środków, zaproponowanych przez rząd królewski. Śród obszernego uzasadniania dały się słyszeć propozycje, zmierzające częścią do zmieniania głównej myśli projektu, częścią do uchylenia na teraz projektu rządowego i zalecenia rządowi, ażeby się w tej mierze porozumiał woprzód z państwami ościennymi. Prócz tego zawikłano w to kwestyę względem rozszerzenia krajowego banku prywatnego.

W końcu po odrzuceniu wszelkich dalszych propozycji przyjęto projekt do ustawy z niejakimi odmianami, z których najważniejsza jest ta, że w drodze królewskiego rozporządzenia mogą być uczynione wyjątki na rzecz takich obcych pieniędzy papierowych, względem których obiegu są obecnie w mocy obowiązującej konwencye z rządami zagranicznymi.

Projekt opiewa teraz jak następuje:

§. 1. Będące w obiegu obce pieniądze papierowe w kwocie stopy czterech talarów, o ile pojedyncze ich banknoty wyrażają mniejsze sumy jak dziesięć talarów, mogą być użyte na zapłaty tylko w większym obrocie handlowym.

§. 2. Jak obce pieniądze papierowe będą zarówno uważane wydane w obcym państwie banknoty tudzież inne wydane przez korporacje, towarzystwa lub osoby prywatne, na właściciela opiewające bezprocentowe obligacje.

§. 3. Kto takie obce pieniądze papierowe (§. 1 i 2) wydaje lub używa na spłaty poza obrębem większego obrotu handlowego, ulegnie policyjnej pieniężnej karze aż do 50 talarów.

§. 4. Niniejsza ustawa wchodzi w moc obowiązującą z dniem 1. stycznia 1856. Może jednak w drodze królewskiego rozporządzenia dla pojedynczych prowincyi państwa być uchylona. W tej samej drodze mogą być uczynione wyjątki na rzecz takich obcych pieniędzy papierowych, względem których obiegu są obecnie w mocy obowiązującej konwencye z rządami zagranicznymi.

Rosya.

(Rozporządzenia względem rekrutacji. — Straty i ubytek w armii.)

Petersburg, 21. stycznia. Brak ludzi mających od lat 21 do 30 we wschodniej części państwa, gdzie wkrótce odbyć się ma dwunasta konskrypcya częściowa, był powodem rządowi do rozpisania „nadzwyczajnej“ branki rekrutów. Minister spraw wewnętrznych powziął przekonanie, że tak opodatkowane klasy miejskich mieszkańców, jak niemniej i włościanie posiadaczy prywatnych nie dostawiły-by potrzebnej liczby rekrutów, gdyby chciano ściśle utrzymać przepisy względem wieku i miary. Przedłożył więc wniosek, by J. M. Cesarz pozwolił do nadzwyczajnej tej rekrutacji brać ludzi od 20 do 37 lat mających i poddać losowaniu tych wszystkich, którzy podczas zwykłych rekrutacji wolni są od służby wojskowej z tej przyczyny, że ojcowie i bracia ich służą już w wojsku, lub też i dla innych względów rekrutacji niepodlegali. We wszystkich miastach i miasteczkach rekrutować należy bezwzględnie ludzi od 26 do 36 lat mających. Komisje rekrutacyjne upoważnione być mają oprócz tego do rozpisania osobnych klas rekrutacji podległych, a mianowicie „Jedynaków“ i osób należących do takich rodzin, które liczą

dwóch syuów — jeźli to rekrutację mogło przyspieszyć. W końcu należy oprócz dotychczasowych komisji (których jest cztery w każdej gubernii) mianować i inne dla przyspieszenia konskrypcyi. — J. M. Cesarz potwierdził wszystkie te środki.

K. Z. pisze z Warszawy z 23. stycznia: Urzędowe sprawozdania wykazują znaczne straty, jakie czynne wojsko rosyjskie w roku 1854 poniosło, i zwróciły już zapewne uwagę wielu osób należących do wyższej sfery rządowej w Rosyi. Do armii czynnej należy tylko korpus piechoty liniowej pod rozkazami wodza naczelnego, księcia Paszkiewicza, zaczem nie wchodzi w to oddzielne korpusy w Finlandyi, Syberyi, na Kaukazie, armia straży wewnętrznej, załogi, korpus gwardyi i grenadyerów, kawalerja rezerwowa i korpus dragonów, kolonie wojskowe na pograniczu takzwanego kordonu systematycznego. — Ogólna liczba strat wynosi 111.132 ludzi; między tem (aż do ostatniego sprawozdania z 17go grudnia v. s. przed odjazdem księcia Paszkiewicza z Warszawy do Petersburga) znajduje się 29.204 poległych, 55.304 rannych, 6460 zbiegów, jeńców wojennych i zatraczonych, a 16.156 ludzi umarło na różne choroby. — Stan chorych w szpitalach polowych wynosi dwie trzecie części liczby powyższej. To wyjaśnia dostatecznie całą sprawę względem tak ogromnego naboru rekrutów; zaciąg żołnierzy wysłużonych i dymisjonowanych wystarczył zaledwie na częściowe uzupełnienie kadrów rezerwy i innych oddziałów. Jak już wyżej wspomniano, nie wchodzi do tej liczby straty odrębnego korpusu na Kaukazie, lecz natomiast pomieszczone w niej straty z korpusu generała Lüders'a, a mianowicie z tego oddziału wojsk, które wylądowały na wschodnim wybrzeżu Azyi małej. Nie weszły też do tej liczby straty wojska nieregularnego i rozmaitych pułków kozackich, gdyż raporta atamanów kozackich idą bezpośrednio do wielkiego hetmana kozaków, w. księcia i następcy tronu. W końcu nie policzono jeszcze stratę załogi w Bomarsundzie i wojska morskiego.

(Zeit.)

Grecya.

(Książę Napoleon odwiedził Ateny. — Rozkaz dzienny admirała Barbier de Tinan.)

Z Aten donoszą z 19. b. m. o przybyciu księcia Napoleona i odjeździe posła francuskiego Forth-Rouen (przybył już do Tulonu i udał się niezwłocznie do Paryża). Książę zawiązał na pokładzie paropływu „Roland“ a p. Forth-Rouen, przepędził cały dzień u księcia. Później udał się książę inkognito do miasta, gdzie przyglądał się różnym ciekawym przedmiotom i zakupił różne odwzory fotograficzne.

Admirał Barbier de Tinan wydał po zdarzeniu we wsi Cematero następujący rozkaz dzienny:

„Dwóch żołnierzy z kompanii marynarskiej stojącej załogą w Patissia padło wczoraj ofiarą haniebnego krytobójstwa. Komendant naczelny zasmucony jest wielce tym wypadkiem, lecz z największą przykrością dowiedział się i o tem, że trzech żołnierzy francuskich uzbrojonych bagnietami nie stawilo żadnego oporu przeciw napaści tłumu włościan, i dało się poranić.

Komendant naczelny zalecił wprowadzić żołnierzom umiarkowanie. Jednakże i umiarkowanie ma swoje granice, a obrazy i wzgardy ścierpieć bezkarnie nie należy.

Oficerowie, podoficerowie i żołnierze! Oszczędzajcie bezbronnym, nie zadawajcie nigdy pierwszej rany, lecz przestrzegajcie oraz i tego, by mundurowi waszemu oddawano względy należyte. Bierście się śmiało do broni na tych, którzyby zbrojną ręką chcieli na was uderzyć.

Pirej, 2. stycznia 1855.

Komendant naczelny
(S.) Admirał Barbier de Tinan.“

Azya.

(Urządzenia sądów cywilnych na wyspie Ceylon. — Budaizm otrzymał wolne wyznanie. — Cholera ustala. — Połów pereł.)

Z wyspy *Ceylon*, która jak wiadomo, nie podlega rządowi kompanii wschodnio-indyjskiej, lecz wprost od angielskiego urzędu kolonialnego zależy, donosi ostatnia poczta zamorska z dnia 12. grudnia: Rada legislacyjna odbyła od czasu ostatniej poczty tylko jedno posiedzenie, i uchwaliła nowo urządzenie względem sądów cywilnych. Na przyszłym posiedzeniu zapadnie uchwała dla sądów kryminalnych. Posłana niedawno do Anglii petycja, zaopatrzona licznymi podpisami, zawiera zażalenie na to, że namiestnik Sir George Anderson, w brew przepisom dawniejszego ministra kolonialnego (Sir Johna Pakington) wydał rozporządzenia, któremi budaizm na wyspie Ceylon ogłoszono za pewny rodzaj religii państwa, co się tyczy części ludności pogańskiej. Między 530 osobami, które podpisały petycję jest arcydziekan z Colombo i 9 innych księży anglikańskich. Cholera zgasta znowu w Colombo, natomiast grasuje ospa w niektórych okolicach tej wyspy. Według artykułu zawartego w *Ceylon Examiner* zmniejszył się znacznie w ostatnich latach przychód z połowu pereł.

Z teatru wojny.

Dokument.

W imieniu rządu francuskiego i angielskiego.

My podpisani komendanci sprzymierzonych sił morskich na morzu czarnem obwieszczamy niniejszem na mocy danych nam poleceń

